

2.2. De mellemlange videregående uddannelser (MVU)

Institutionsstrukturen er kendetegnet ved mange små institutioner og institutioner med udbud af kun én uddannelse (i den tidligere redegørelse benævnt »monoinstitutioner«).

Styrken i det danske system med mellemlange videregående uddannelser er den høje grad af professionalisering, som præger uddannelserne, dels gennem omfanget af professionsrettet teoretisk indhold i uddannelserne, dels gennem praktik indbygget i uddannelserne. Regional- og erhvervspolitisk er det samtidig en styrke, at de store uddannelser og en række mindre uddannelser udbydes både i og uden for universitetsbyerne og dermed sikrer en rimelig regional fordeling af uddannelsesmulighederne. Uddannelsesinstitutionerne i yderkantsområderne har en stor lokal betydning for den geografiske og erhvervsmæssige struktur. Hertil kommer, at det ville være umuligt at have en hel generation af uddannelsessøgende i aldersgruppen over 19 år bosat i landets 4 største byer.

Svagheden i det samme system er imidlertid den alvorlige begrænsning i mulighederne for at udvikle alsidige faglige miljøer omkring uddannelserne. En lille lærergruppe og et begrænset uddannelsesfelt betyder typisk, at de enkelte fag kun dækkes af en enkelt eller enkelte lærere. Der kan derfor ikke dannes lærerteams til at udvikle fagene og nye fag, og de studerendes valgmuligheder og institutionens samlede mulighed for at inddrage ny viden og erfaringer fra andre fagområder begrænses. Da videregående uddannelsesinstitutioner har et selvstændigt fagligt ansvar for udvikling af egne uddannelser, indebærer institutionsstrukturen også en risiko for en atomisering af den samlede udviklingsindsats. Det kan ses i traditionen for at oprette en ny uddannelsesinstitution, hver gang der er opstået behov for en ny uddannelse inden for en region. Hertil kommer, at de små, lokale uddannelsesinstitutioner på trods af deres regionalpolitiske betydning har sværere ved at tiltrække unge end de store og flerfaglige uddannelsesmiljøer i storbyerne.

De mellemlange uddannelser i denne redegørelse spænder over følgende fagområder:

- De pædagogiske uddannelser (seminarie-sektoren).
- Socialrådgiveruddannelsen (de sociale højskoler).
- Diplomingeniør på ingeniørhøjskolerne.

- Erhvervsøkonomi og erhvervsprog på handelshøjskoleafdelingerne.
- Sundhedsuddannelser. (I statsligt regi: Fysioterapeut-, ergoterapeut-, hospitalslaborant- og jordemoderskoler. I amtskommunalt regi: Sygeplejerskolerne og radiografiskolerne).
- Formidlingsuddannelse (Danmarks Journalisthøjskole).

For en række af uddannelserne er der tilrettelagt særlige efter- og videreuddannelsesmuligheder, som sikrer, at de færdiguddannede kan videreuddanne sig. Denne efter- og videreuddannelse kan både varetages af institutionerne selv og af særlige institutioner – Danmarks Lærerhøjskole med afdelinger, Danmarks Pædagoghøjskole med afdelinger, sløjdlærerskolerne, Dansk Sygeplejerskehøjskoles to afdelinger, Specialkursus i Husholdning ved Århus Universitet, Videreuddannelsen for Ergo- og Fysioterapeuter – institutioner, som bør inddrages i strukturovervejelserne. Herudover har diplomingeniørerne fra ingeniørhøjskolerne, HA-uddannede fra handelshøjskoleafdelingerne og socialrådgivere fra de sociale højskoler adgang til kandidatoverbygninger på universiteterne.

Uddannelserne har en normeret studietid på 3 – 4 år. Uddannelsernes omfang overstiger således ofte den normerede studietid for universiteternes bacheloruddannelse. Uddannelserne giver som hovedregel ikke direkte adgang til universiteternes kandidatoverbygninger. Merit beror på modtagerinstitutionens vurdering.

Der har fra flere sider været ønsket om at indføre en bachelorgrad på det mellemlange videregående uddannelsesniveau – en professionsbachelor. Det har været anført, at det kunne øge muligheden for en vitalisering af bachelorgraden generelt og for international anerkendelse af de mellemlange videregående uddannelser, der kunne lette dimittendernes adgang til job og videregående studier i udlandet.

Det afgørende er udvikling af uddannelsernes indhold, kvalitet og meritordninger. Hvis en professionsbachelor indføres, skal kravene til en sådan mht. studietidslængde, indhold, opbygning, meritforhold og adgang til relevant videreuddannelse i form af diplom-, master- og – på udvalgte områder – særligt tilrettelagte kandidatuddannelser overvejes nøje. Både det øvrige uddannelsessystem og aftagerne skal vide, hvad de har med at gøre. Et stærkt afgangsniveau for dimittender fra de mellemlange videregående uddannelser vil i sig selv være et